

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/26. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnistvo je v Miklošičevi ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina pa upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača po določenem ceniku. Lastnik in glavni urednik Milan Plut. Odgovorni urednik Franjo Pirč. : Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani. :

Za ali proti Rimu?

Slovenci smo eden onih srečnih narodov, za koje duše in nebeški raj je najbolj preskrbljeno. Še več, slovenski narod si more šteti i zaslug za nebeško kraljevstvo, saj celo eksportira blagoslovljene zemljane, prave božje namestnike, tja daleko v vročo Afriko, kjer ti maziljeni Slovenci perejo in rešujejo zamazane duše črnih zamorcev.

Pač srečen narod slovenski, ki tako skrbiš za večno nebeško kraljevstvo črnih zamorcev, bosonogih Indijancev in konservativnih Kitajcev! Vse te krajcarčke, ki jih ti ubogi slovenski kmet daruješ za svete misijone, ti Bog stotero povrne!

Časi so, tako se vsaj sliši po cerkvah, resni in Antikristus je prišel že celo v našo bližino! V neki, s pobožnostjo navdahnjen, knjigi Mohorjeve družbe, nek bogoljubljen pater celo Hercegov-Bosno proglašajo kot terram missionis. Ubogi pater vidi med katoličani Bosne samo trpinke in mučenike za edino zveličavno vero, koje prvobornik in pravi mučenik je — škof Štadler.

Pa še huje, dragi prijatelji, še huje se godi, čujejo se še groznejše stvari. Antikristus se je pokazal že celo med nami Slovenci samimi. Ah uboga slovenska par! Antikristus je že prepregel svoje mreže po celi tvoji zemlji, da te v svoje zanjke ujame. Najprej je poslal liberalce in socijalne demokrate, to je bilo še premalo, zato si je izvolil posebno bojno četo, ki se je njemu naravnost zapisala, prišla je namreč frama-sonska Svobodna Misel. Vendar tudi to še ni bilo zadosti. Ker pa vragu sredstev nikdar ne zmanjka, in tudi ne izbira, zato se je poslužil celo družbe slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, ter z njo začel loviti kar — nedolžne otročice!...

Naj nam naši čitatelji oprostite, da to sploh omenjamo, ker je v resnici bedasta in neumna vsa klerikalna gonja in boj za takozvano sveto vero, za katoliško cerkev, ker je naravnost nesmiselno boriti in bojevati se za Boga, ki je vendar sam vsemogočen, kakor trdijo božji namestniki sami.

Dasi je vse to na prvi pogled malenkostno in bedasto, dasi je ta boj navidezno nepomemben in nevreden izobraženega človeka, v resnici vendar ni tako. Naši čitatelji si morajo namreč biti svesti, da stojimo danes mi Slovenci v sredi tihega kulturnega boja. Nezadovoljnost priprostega kmečkega ljudstva s takozvano farško komando, nezupnost napram prižnici, dvomi o cerkvenih resnicah so znaki verskega preobrata celo med najnižjimi sloji naroda. Še bolj pa se ta nezaupljivost stopnjuje pri izobražencih, ki so vsaj tihi ako že ne odločni nasprotniki katolicizma, seveda ako jih ne priklepa mastni dobiček in dober zaslužek h materi svetih katoliških cerkvi.

Naši čitatelji ne smejo pozabiti gonje klerikalnega, ali kakor se samo zove, kato-

liškega časopisja, ki s silo in vehemenco brani pravo krščanstvo, kojega politični vodje so bivši ateisti. Še manj pa se sme prezreti zadnje dogodke kakor Ricmanje, Sora, škofa Nagla, Jegliča in in Napotnika.

Ali kažejo mar ti dogodki kaj krščanstva! Je li krščansko, ako škof zabranjuje v cerkvah moliti in peti v materinem jeziku, ako piše škof pikantne knjižice, ki dajejo javno pohujšanje, ako slovenski škof daje zadnji blagoslov slovenskim izseljencem v Ameriki, sam pa podpira s tisočaki nemški zavod, potem pa še govori, da hoče skrbeti za gospodarsko povzdigo uboge slovenske raje!

Ako so že vodje taki, kakšna je še le njihova ožja čreda! Pa saj ni treba daleko iti. Čitajte le „Slovenca“, „Zarjo“ in pa „Gospodarja“, pa boste videli to kristalno-čisto katoličanstvo.

Da, časi so v resnici resni. Ako bo naše ljudstvo tako slepo tiščalo za Rimom, dokler bo tako slepo verjelo rimskim agitatorjem, dokler se bo dalo slepo voditi od klerikalnih kolovodij, tako dolgo bodo časi resni, tako dolgo bodo časi opasni, tako dolgo bodo časi žalostni, ker dotlej bodo namreč ljudstvo izsesavali, izžemali in obirali, dotlej ga bodo izrabljali in izkoriščali.

Kakor hitro bo pa narod sam posegel globlje v ta kulturni boj, kakor hitro bo obrnil Rimu hrbet, bodo pa tudi „cerkveni vladiki“ z vsemi farovškimi „gospodi“ postali mehki.

Naša javnost je za versko vprašanje preveč indiferentna, kar je v našo narodno škodo. Ali ni bilo umestno, ko so se uprle nekatere občine proti naredbam škofa Nagla, da se zavzame cela slovenska javnost za svoje brate, za njihovo pravo, za slovensko bogoslužje? Kje pa ste bili tedaj vi narodovci in rodoljubje? Ali ni to le vaša fraza?

Kaj pa ko bi tedaj vsa slovenska javnost zaklicala: Solidarno! Od Rima proč!

Do tega tudi pride slej ko prej, ker nas naša duhovščina s svojim postopanjem in posebno s svojim brezdomovinstvom naravnost izganja iz cerkve.

Slovanski Jug.

Prvi uspeh dr. M. Milovanovića. Belgrajski dnevnik „Depeša“ prinaša pod tem naslovom uvodnik, v katerem konstatira, da je prvi in največji uspeh potovanja srbskega ministra zunanjih del v Carigradu ta, da je pripravil znanjilšče za potovanje kralja Petra v prestolnico ob Bosporju. In ta uspeh res ni majhen, ker on nam dokazuje, da so odnosi med Srbijo in otomanskim carstvom postali taki, kakor to zahtevajo koristi obeh sosednjih držav, ki imata toliko skupnih interesov. Sploh je za vse tri slobodne jugoslovanske države zelo koristno da se

približajo novi, ustavni Turški, ker postanejo s tem same močnejše, a razun tega bodo — kot zaveznice Turške — lahko močno vplivale na svojo zaveznico, da vodi pravičnejšo politiko napram onim milijonom Jugoslovancev (Srbov in Bolgarov), ki živijo v njenih mejah. Dr. Milovanović ima vsekakor velikih zaslug pri tem, da je Turška začela z drugimi očmi gledati na svoje sode kot je gledala do sedaj, a potovanja jugoslovanskih vladarjev v Carigrad bodo nov jasen dokaz, da zveza jugoslovanskih držav s Turško ni več lepo zveneča fraza, nego popolna realnost.

Lepa naredba, posnemanja vredna. Sedaj bodo v celi Srbiji občinske volitve in minister notranjih del je poslal vsem okrožnim načelnikom cirkularno naredbu, s katero zabranjuje političnim uradnikom vsako vplivanje na volilce. Minister zahteva v tej naredbi, da ga okrožni načelniki obvestijo o vsaki zlorabi uradne oblasti po posameznih političnih uradnikih, ki bodo strogo kaznovani, ako bi v tem oziru kaj grešili. Sloboda tiska, sloboda zborovanja in slobodne volitve, vsi ti postulatni moderne družbe so že realizirani — naravno, ne pri nas, nego v „barbarski“ Srbiji, kjer je suvereniteta ljudstva prišla do polne veljave. Naše brate v Srbiji res lahko zavidamo.

Demonstracije v Ruščuku. Prebivalstvo je vsej Bulgariji vsled izgrediv v Ruščuku jako razburjeno. V Sofiji so bile velike demonstracije. Policija in vojaštvo so vzdrževali red. Prišlo je do spopadov med ljudstvom in kavalerijo. Pri tem je bilo okoli šestdeset demonstrantov ranjenih, nekateri težko. Tudi več vojakov je bilo ranjenih. V provinčnih mestih so tudi bile demonstracije, toda brez nezdod.

Splošni pregled.

Državni zbor.

V četrtkovi seji se je nadaljevala debata o zakonskem načrtu zoper pijanstvo. S tem zakonom se hoče preprečiti preveliko zavziranje žganja ter se hoče z administrativnimi in kazenskimi odredbami omejiti pijančevanje. Ta načrt so skoraj vse stranke zavračale. Pritoževali so se, da hoče zakon nastopiti samo zoper zavziranje žganja, dočim zavziranje drugega alkohola ignorira. Splošno se je priznavalo, da je načrt tehnično jako slabo izdelan in da so najvažnejše točke nejasne. Vsled tega so na predlog poslanca Einspinnerja sklenili, da se načrt odkaze odseku. Na to so razpravljali o zakonskem načrtu o lokalnih železnih. Poslanec Kuranda je ostro kritikoval načrt. Včeraj so se začele velikonočne počitnice.

Ogrska.

V ponedeljek ima magnatska zbornica sejo, v kateri se prečita kraljevo pismo o

razpustu parlamenta. Govori se, da bosta baron Pronay in grof Vay protestirala zoper razpust v ex lex stanju. Ker je mesto predsednika vsled demisijskega predsednika Dessewfyja prazno, bo predsedoval podpredsednik baron Koloman Kemeny.

Glasilo Justhove stranke „Magyarorszag“ pravi, da se ta stranka ne bo udeležila prestolnega govora na dvoru. Stranka zastopa stališče, da se mora prestolni govor prebrati v parlamentu in da je razpust parlamenta v ex lex-stanju protiustaven.

Laška pravna fakulteta in Italija.

„Giornale d'Italia“ poroča, da vprašanje o laški pravni fakulteti pospešuje avstrijska vlada, nemško častništvo in pa nemški poslanci sosedne države. Kulturne skupnosti med Lahi in Nemci se ne more zatajevati. Kakorkoli se stvar reši, vendar je gotovo, da ima zbližanje Nemcev in Lahov dober pomen in da bo prej ali slej rodilo sadove. Torej so tudi v Italiji šli na nemške limanice.

Nov kandidat za češkega ministra krajana.

Budjeviški „Hlas Lidu“ poroča, da je kandidat za češkega ministra — krajana vodja budjeviških Čehov dr. Zatka.

Dnevne vesti.

Vzgjajmo narod z zavednostjo in z zgledom! Naš preprosti človek se v mestu navadno pohujšuje. Tako-le se pritožuje: „Sem bil včeraj v mestu, pa sem slišal slovenske gospe in gospodične nemško govoriti!“ — Pa ga vprašaj, zakaj hodi kupovat v to in to nemško ali židovsko štacuno, ti pa zopet odgovori: „Eh, saj je tudi slovenska gospoda ondi kupovala.“ — Narodnega ponosa in zavednosti je najti trdnega le še med preprostim nepokvarjenim ljudstvom. Kdaj se bo po naših mestih začelo dajati temu že dober zgled? Kmet nas opazuje in — kritikuje, potem pa obsoja tisto „slovensko gospodo“, ki se po mestu sprehaja in ga — prezira! Saj nas še ne pogledajo, samo takrat nas poznajo in vabijo, kadar nas potrebujejo! Take pritožbe čuješ vsak dan, če greš na deželo — samo uro daleč od Ljubljane! Ali to je vzgoja za kmeta, ti slabi zgledi, to spakovanje in to preziranje. Ali je to demokratizem? Ali je morda — modra „taktika“? Preprosti narod ne bo šel z nami, če ne bomo šli — mi z njim! Je pač Čeh in Italijan ves drug človek!

Smoti venkaj iz slovenske Ljubljane. Dnevna vest „Jutra“ št. 16 naslovljena „Wir sind deutsche Burschen“ je dvignila po vsi Ljubljani mnogo prahu. Slovenci in drugoslovanski natakariji ter sploh uslužbenci gostiln, hot-lov in kavarn

LISTEK.

ARTUR SEVER.

ŽENA.

Roman.

[12]

Obrnila se je na postelji in užaljena odgovorila:

„Henrik, moralnih pridig nikakor ne potrebujem, niti od tvoje strani niti od druge! Jaz samosvoja, svobodna žena, ki delam to, kar hočem, ki živim tako, kakor me je volja! Nikar ne misli, da kaj opraviš s svojo moralo! Niti najmanj!“

„Vidiš, Rene,“ je počasi odgovoril Henrik, „ravno to je najslabše, da se sama ne zavedaš svojega početja! Veruj mi, da jaz nisem moralist, ki bi te sedajle učil bogvečesa, a jaz sem človek, mož z odprtimi očmi, ki gledam in vidim tvojo nesrečno pot!“

Rene se je napol dvignila iz postelje, sklenila roki in zaprosila brata:

„Lepo te prosim prenehaj, jaz ne morem poslušati tvojih besed, ki so tako navadne, kot da prihajajo iz kakega našega filistral! Bodi prepričan, da me tvoje besede niti najmanj ne ganejo. Povem ti pa, da takega naziranja od tebe nisem pričakoval! Umetnik si, moderen človek hočeš biti, a

se zgražaš nad stvarmi, ki o njih ne veš ničesar natankega!“

Henrikove besede so v nji prebudile samozavestno kljubovalnost, ako se je tudi v nji, za trenotek prebudila zavest, da govori brat resnico, vendar se ni hotela pred njim ponižati toliko, da bi mu priznala to, kar je sama smatrala kot nekaj čisto navadnega, a je bilo v očeh njenega brata največje zlo.

„Radovedna sem, kaj pravzaprav hočeš, kaj veš o meni; zakaj se ogiblješ dejstev, zakaj mi ne govoriš naravnost! Vsaj odkritosrčnost bi najprej pričakovala od tvoje strani!“

Ko je rekla te besede, je bil njen glas jezen in užaljen, hotela je razjeziti Henrika, da bi jo slednji pustil na miru!

Henrik pa se ni razjezil, mirno in prijateljsko je govoril naprej:

„Torej dobro, ti misliš, da živiš prav! Ali ti ne pomisliš niti najmanj na svojo prihodnost! Ali si se že kdaj udala takim mislim, ali si že kdaj vprašala samo sebe: kaj bo, kaj pride! Jaz vem, da nisi storila tega nikdar, ker sicer bi prenehala in pustila to življenje! Mlada, lepa si, Rene, a nikar ne zlorabljaš svoje mladosti, te svoje lepote! Sedaj mogoče uživaš v nji, ker ti nudi vse, česar si želi tvoja nemirna narava, tvoje nepokojno srce... a veruj mi Rene, da pride čas, ko se ti zastudi iz dna duše to življenje, ko boš proklinjala svojo

mladost, svojo lepoto! Takrat, ljuba sestra, takrat bo prepozno! Takrat stopi tvoj korak v ono grozno, negotovo bodočnost, ki jo sedaj ti nočeš razumeti, ki pa že steguje svoje polipske tipalnice po tebi! Kaj pričakuješ? Ali bi ne bilo bolje, da danes končaš vse, da se vrneš na pot miru. Ako pa ne moreš, tedaj — tu imaš samokres — stori takoj konec vsemu!“

Naglas se je zasmejala Rene, ko je čula te besede:

„Človek, ali blazniš, ali kaj ti je? Spametuj se vendar, ne bodi tako otročji! Pa pustiva to; sklenil sem, da ti to povem, a ti vendar nočeš ničesar slišati o teh mojih besedah, torej molčiva! — Pridi danes k nama na obed v restavracijo, te pričakujem s svojo ženo!“

Rene je skočila iz postelje:

„Počakaj malo, takoj se oblečem, vsako dopoldne grem malo na sprehod, sedi ta čas, takoj sem gotova!“

Henrik je komodno sedel v fotelj, vzel v roko albume, ki so ležali na mizi in jih začel malomarno prelistati; gledal je fotografije svoje sestre v najrazličnejših ulogah...

Rene se je pa med tem oblačila; bila je grozno utrujena, roke in noge so jo bolele, a pred bratom ni hotela pokazati svoje utrujenosti! Videlo se ji je da ga je s svojimi besedami popolnoma porazila, da ji ne more ničesar več očitati... opazila pa

ni, kako jo je Henrik zdajinzdaj skrivaj pogledal, kako je opazoval njene utrujene kretnje... a njegov obraz je bil tako resen in skrben! Ko je bila oblečena sta odšla.

Na ulici se ga je oklenila in šla sta roko v roki; ljudje so začudeno gledali ta nenavadni par; Rene je sicer poznal v Ljubljani vsako, a Henrik je bil popolnoma neznan, vsi so se začudeno vspraševali, kdo naj bi bil ta novi kavalir. Henrik je posebno pazil na ljudi, ki so pozdravljali njegovo sestro; hotel se je prepričati, kdo so oni ljudje, ki hotel obcuje prijimi! Vsakega, ki jih je pozdravil, premeril je od nog do glave, a med njimi je večinoma spoznal degenerirane aristokrate, ki so ponosno in samozavestno tolkli s sabljami ob tlak in hoteli s tem vzbujati splošno pozornost.

Ko sta prišla pred pošto, prihitela je do njih mlada gospodična Rakarjeva, ki je veselo pozdravila Rene; ta ji je predstavila svojega brata in vsi skupaj so počasi šli proti hotelu. Rakarjeva je ves čas silila v Henrika, spraševala ga o Parizu, kot največja in najboljša strokovnjakinja je govorila o njegovih delih, a to tako, da je Kováč takoj spoznal, da ni videla niti enega njegovega umotvora. Pazno pa je poslušal pogovor med njo in Rene, hotel je kaj več zvedeti o tem vročem prijateljstvu, a obe sta se spretno umikali vsaki besedi, ki bi

so nam čestitali, na tako odločnem nastopu proti tistimi poturicami, ki jih slovenska Ljubljana preživlja, pa v zahvalo zato javno izjavijo: Sluga „Jutra“ pride tisto popoldne v neko trafiko po opravih. Kar prileti za njim nek neznanec, pa začne v slabi nemščini rohnati nad njim in zmerjati naše uredništvo radi omenjene notice. S tem pa se je mož izdal, da je on sam eden tistih prizadetih. Grozil je dalje, da bodo nemški, bolje rečeno, nemčurški natakarji svoje gospodarje prisilili, da ne sme v njih lokalih „Jutro“ biti na razpolago gostom. Ako bi se gospodarji temu pozivu uprli, je dalje dejal, tedaj bomo mi skrbeli, da vsako „Jutro“, ki pride v naše roke, raztrgamo. Sluga mu je mirno odgovoril, da če ima kaj proti listu, naj se zgleda naravnost na uredništvo, njega pa naj v tujih javnih lokalih pri miru pusti. To je predrzneža malo paparilo, rekel je, da gre naravnost v uredništvo. No, pri nas ga ni bilo, pa bi bilo dobro, če bi se zgledal. Naučili bi ga manire, kako se ima, kdor hoče v Ljubljani živeti, v Ljubljani obnašati. Možu se očitno vidi, da ni Nemec, marveč rojen Hrvat, poturica. — Da smo si v ti in slični zadevi na jasnem. Mi stojimo na stališču, pustimo vsakogar živeti. Za to tudi nismo ne z eno besedico omenili res rodni nemških uslužbencev. Kaj morejo ti zato, da so Nemci. Ampak naša ost je bila in ostane naperjena proti — poturicam. Tudi te, dokler naravnost ne izzivajo, pustimo pri miru, imamo drugega dela še preveč. Toda kakor hitro se predrznejo naše slovenske uslužbenice in gospodarje tako izzivati, kakor so to oni storili, tedaj storimo le svojo dolžnost, če varujemo interese naših slovenskih uslužbencev proti nesramnim nastopom tujih poturic. In to dolžnost bomo energično vršili ne le v Ljubljani, marveč povsod, koder biva slovenski rod. Komur v slovenski Ljubljani slovenski kruh ne diši, hajdi z bogom! Imamo svojih ljudi dovolj in če se jih še ni, si jih hočemo in moramo vzgojiti. Zaradi nekaterih ljuljk med pšenico ne maramo črniti naših bratov, zlasti Hrvatov ne. Ampak za poturice izivače bomo vzeli veliko brezovo metlo.

Ich spreche nur deutsch. Ob sklepu lista smo dobili obvestilo, da je zgoraj omenjeni izivač v „Unionu“ nastavljen. Če je res, čudno bi ne bilo. Vsaj je v Unionu kot ravnatelj nastavljen — tudi bivši štaterski Slovenec, ki se je proti slovenskemu gostu v kavarni javno izrazil: Ich spreche nur deutsch. — To zapišemo v album vsem zavednim Slovincem, dokler še nekaj drugega ne napišemo.

Slovensko gledališče. Danes, v soboto zvečer Offenbachovi operi „Zaroka pri svetilnicah“ in „Soprog pred durmi“ (izven abonementa; za lože par). Med prvo in drugo opero svira Slovenska Filharmonija Offenbachovo overture „Orfej v podzemlju“. — V nedeljo zvečer (za lože nepar) isti operi in ista overture na korist g. kapelnika V. Talicha. — V nedeljo popoldne ob 3. uri Buchbinderjeva spevoigra (On in njegova sestra“ (za lože par).

Gospod kapelnik Vaclav Talich ima v nedeljo zvečer svojo benefico. G. Talich je že dve leti izvrsten kapelnik Slovenske Filharmonije ter je bil v potekajoči gledališki sezoni odlični kapelnik operetnih in tudi opernih predstav. Njegova zasluga je, da se je slovenska opereta v glasbenem in pevskem oziru dvignila in da smo imeli prav odlične predstave. Še nikdar niso dosegle operete na našem odru toli visokega števila, kakor letos. „Dolarska princesa“, „Logarjeva Krista“, „Ločena žena“, „Umetniška

kri“ in opera „Trubadur“ so dokaz g. Talichove velike sposobnosti. Njegov temperament in njegova umetniška sila sta bila vsem predstavam in koncertom oživljajoča moč, ki je navduševala pevce, pevke, orkester in publiko. Zato g. Talich zasluži simpatije in priznanje naše publike. Gotovo bi bil odhod g. Talicha za ljubljansko glasbo velika škoda. V nedeljo mu izkaži naše občinstvo svojo zahvalo!

Spomladanska umetniška razstava v paviljonu R. Jakopiča se odpre danes 19. t. m. ob pol 12. dopoldne. Vstop je dovoljen vsakemu proti vstopnini 2 K.

Spominsko knjigo na potres v Ljubljani 1895 izda magistrat v kratkem. Knjiga bo imela elegantno obliko albuma ter bo razkošno ilustrirana s slikami Ljubljane pred potresom in po potresu. Knjigo so spisali magistratni uradniki ter jo redigira g. magistratni komisar Fran Govekar, gledališki ravnatelj.

Dr. Bogumil Vošnjak, slovenski pisatelj, sedaj v Pragi, se je udeležil v družbi g. pesnika dr. Al. Gradnika, c. kr. sodnika v Pulju, predstave drame „Izguljenci“ ter se je našemu poročevalcu izrazil, da ga je „dovršena predstava sila iznenadila, ker nadkriljuje celo predstave novega mestnega gledališča na Kral. Vingradih v Pragi“. „Igralstvo je prav dobro in režija izvrstna“. Nas ta kritika veseli, ker kaže, kako indolentno je naše občinstvo brez vzroka.

Znanstvena revija. Kakor čujemo začne v kratkem času izdajati pisatelj g. dr. Bogumil Vošnjak znanstveno revijo. Veseli nas to podjetje, ker znanstvena revija nam je v resnici krvavo potrebna!

Klub slovenskih tehnikov v Pragi si je izvolil na svojem občnem zboru za drugi semester tekočega leta sledeči novi odbor: predsednik: G. Gulič, kand. str. ing.; podpredsednik: R. Lončar, stud. ing.; tajnik: M. Dolinar, stud. arhit.; blagajnik: G. Zupanič, stud. str. ing.; knjižničar: A. Ozvald, stud. ing.; preglednik: J. Mačkovšek, kand. ing.; J. Leben, stud. ing.

40letnica ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva ter razpuščene požarne brambe se praznuje letos 13. in 14. in 15. avgusta. Glavni dnevi te slavnosti bodo 14. in 15. Natančnejši program se pravočasno pošlje vsem gasilnim društvom. Cenjena gasilna društva se že sedaj prosijo, da omenjene dni ne prirejajo nikakih drugih gasilskih slavnosti oziroma veselice.

Umrl je Konrad Lachnik, hidrotehnik, ki je zgradil čez 60 vodovodov na Kranjskem, Goriškem, Istri itd. Rekli so mu „Kranjski Moez“. N. v p.

Sokol v St. Vidu nad Ljubljano uprizori danes popoldne ob 6. uri v dvorani pri „Slepem Janezu“ Jak. Štokovo burko „Moč uniforme“. Igrakaz je do sedaj še malokje uprizorjen. Vsebuje mnogo zdravega humorja. Gotovo ne bo žal nikomur, ki se udeleži.

Društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani naznanja svojim organiziranim tovarišem, da se vrši letošnji 3. redni občni zbor dne 20. t. m. v restavraciji „Hotela Ilirija“ ter prosijo, se udeležijo točno začetka ob 3. uri popoldne. Ker je ta občni zbor velikega pomena za razvoj društva, kot trgovskega nastavljenstva sploh, naj nihče ne izostane!

Vsled slabih plač — pomanjkanje delavcev. Ljubljanska draginja teči za vrat vse sloje, najbolj seveda delavca. Radi slabe mezdje se boljši delavci in zidarji Ljubljane ogibljejo in gredo drugam. Vsak dan se to vidi na železnici! Kapitalisti izkoriščajo delavca do mozga, kdo bi mu potem zameril če gre drugam! — Letos bo v Ljubljani delavcev manjkalo, to je brezdvomno go-

tovo. Ljubljanska draginja davi ljudi do grla; koliko ljudi bi šlo rado drugam živeti, ako bi ne bili na Ljubljano privežani!

Vožnja materljala po Gruberjevem kanalu se je s parnima strojema že pričela.

Prestavljen praznik. Praznik Marijinega Oznanenja, ki pade redno na dan 25. dne marca, je letos vsled Velikega petka prestavljen na ponedeljek 4. aprila. To je redek slučaj, se le v slučaju zgodnje Velike noči pripeti.

Prvo ljubljansko skladišče ob Dunajski cesti je vse prenovljeno in povečano. Podjetje ima s posebnim tirom za dovažanje blaga v skladišča direktno zvezo z južno železnico.

Prolaz ob Martinovi cesti so za javni promet vendar enkrat odprli. Za osebni promet se pa občinstvo poslužuje le nerado viadukta, ker dela novi del Dovožne ceste na severni strani prevelik ovinek, in hodi rajše še nadalje čez železniški tir. isto velja o mostiču ob Dunajski cesti.

Nesnaga pri živilih na trgu. Kdor se potrudil vsak dan saj eno uro na naš trg z živili in opazuje razne manipulacije z njimi, bo opazil tele delikatne prikazni tam: Kupovalke prijemljejo surovo maslo kar z rokami, je ščipljejo in trgajo proč ko isto pokušajo. V smetano utikajo kar gole prste ko jo pokušajo, mesto da bi vsaka prodajalka imela majhno žličico pri sebi in jo sproti snajžila. Psi se še zdaj vidijo okoli jerbasov. Po desetkrat je nekatera stvar otipana predno jo kdo kupi, od čebule pa do sadja. Vse se onesnaža. Okusno to pač ni za — zdravega človeka! Prosimo slavno tržno nadzorstvo, da napravi tej ostudnosti konec, ker ljudje hočejo za pošten denar snažna in zdrava živila, ne pa cel paternošter — bacilov!

Mleko so konfiscirali. V Ljubljani ne konfiscirajo samo „Jutro“ ampak tudi mleko. Včeraj je namreč mestno tržno nadzorstvo na Vodnikovem trgu zasledilo več litrov nesnažnega mleka, pa ga je konfisciralo. Že prav tako!

Huda Macedonca. Delavca Mijo Štefanovič in Bojan Krstič, obadva zaposlena pri Grubarjevem prekopu sta včeraj popoldne malo preveč pogledala v kozarec. Z mesta gredoč proti Štepanji vasi, kjer stanujeta, sta si pri Štepanjskem mostu za Kodelijeve, v prepiru skočila v lase. Ker sta pa oba dobra atleta, je bilo težko uganiti kdo zmaga končno je Krstič Štefanoviča položil s tako silo na tla, da je ta nezavesten oblešal, a le za nekaj minut. Zvita buča Krističeva si je znala pomagati. Krstič je namreč imel z seboj v žepu steklenico črnega vina in tega je vlił Štefanoviča na prsa in za vrat, in takoj je bil pokoncu in tako sta vinska brata nadaljevala pot seveda zopet v največjem prijateljstvu.

„Hotel Lloyd“ v Ljubljani priporočamo Ljubljancem in potnikom, ki prihajajo v Ljubljano, kot res solidno podjetje, splošno znano in kar potrjujejo vsi, ki so kdaj bili v tem hotelu. Sobe so lepe in snažne, kuhinja in klet priznana izborna, a cene zelo zmerne. Podjetje se nahaja v zanesljivih narodnih rokah, kar je v naših razmerah tudi zelo važno za vsakega zavednega Slovenca.

Še en venec dr. Mantuaniju.

Ravnatelj deželnega muzeja g. dr. Mantuani zasluži, da mu spletemo še en venec k njegovi slavi o najdbi človeških glav iz „turških časov“ doli v Štepanji vasi. Kakor znano, je dr. Mantuani pustil v oficijoznem glasilu deželnega muzeja — in ko je postal v „turški tiskarni“ izhajati „Brezdomovinec“

— to le razglasiti: „fotografija do zdevnih lobanj, ki so se našle v Štepanji vasi, je nedvomno pokazala, da so dozdevne človeške črepinje — želve... Dotični kos ki se je spravil v muzej, se bo opral in potem se bo dala vrstatah želv, katere je gotovo Ljubljana iz Barja nanosila, natančno določiti...

Ta razglas je v trojnem oziru uvaževanja vreden. Prvič nam pove, da naš slavn ravnatelj deželnega muzeja določa razliko med človeško lobanjo iz turških časov in navadno želvo že le potom fotografije izvirnik sam, t. j. crknjena želva takemu veščaku ne zadostuje.

Dr. Mantuani s tem znanstvenim dokazilom najbrže crknjeni želvi — kakor jo vidi pred seboj, ne verjame toliko, da jo smatra za človeško glavo, dočim mu še le fotografija nedvomno pokaže, da je namreč „dozdevna človeška lobanja“ v resnici le — želva. To je vsekakor zopet velik napredek na polju znanstvenega raziskavanja.

Stari Pečnik n. pr., ki ni tak strokovnjak, hodi vse drugo dokazilno pot. On zasledi, izkoplje, vidi in že ve: to je človeška glava, ono je želva.

Drugič, nas strašno zanima izvedeti, ali se je „dotični kos, ki se je spravil v muzej“, že opral — časa med tem za tako pranje je bilo dovolj — in ali se je „dala vrsta teh že določiti“, ali še ne. A kar nas sedaj, ko smo z razkritjem „Jutra“ dr. Mantuaniju pripomogli na vrhunec svetovne slave, še najbolj zanima, je vprašanje, če je res tako gotovo, kakor dr. Mantuani trdi, da je z najditeljem vred slavno postale želve Ljubljana iz Barja nanosila v Štepanjo vas. („Jutro“ glej št. 10 z dne 11. t. m.) je bilo glede povoda najdbe želv previdnejše. Piše namreč: Celotno grobišče tvori jo čisto nedolžne želve, najbrže iz ljubljanskega močvirja ob kaki veliki povodnji tu sem priplavljene. Lahko je tudi mogoče, da je te živali kak poseben prijatelj iz Ljubljane nalašč gojil, da so mu potem ušle, se tu naselile; ko je Ljubljana vpadala, so se pozimi zarinile v breg ter tam otrpnele in okostenele. Tudi ni izključeno, da so te živali prišle potom preseljevanja v naše kraje ter tu izumrle.

„Jutro“ je te tri morebitnosti navedlo, kakor so to trije poznatelji želv domnevali. Ker pa nam vse tri razlage niso bili po volji, smo apelirali, da nam kdo ljubljanskih strokovnjakov reši to vprašanje. Ne vemo, ali cela Ljubljana res ne premore niti enega veščaka na tem polju, ali pa imamo naše strokovjake samo zato, da včasih, kadar ni prav nobene potrebe, norce brijejo z nazori lajkov; vemo, da se do danes ni še nobeden zgledal, ne pri nas, ne v drugih listih, dasi se je s to zadevo do zadnjih dni pečalo malone vse vnanje nemško časopisje.

Zgledal pa se je pri nas neki gospod, ki dobro pozna želve še iz istih časov, ko so jih Ljubljanci živali za kosilo in večerjo. Ta gospod se je naravnost smejal dr. Mantuanijevi trditvi, da je te želje gotovo Ljubljana iz Barja nanosila. Našemu vprašanju, od kod torej te želje, je približno takole odgovoril:

Še pred 40. ali 50. leti so bili naši Ljubljanci silno konservativni. Glede posta posebno. Ta se je vse postne petke in „kvaterne“ dni odgorej na zdolej do malega postilo. To je bilo takrat tem lažje, ker so nam naši potoki dajali obilico rakov in rib. Teh se je vsakdo lahko privoščil. Boljši krogi pa so se spravili tudi na

vmes z zelo dobrimi pokrajinami. Izmed figuralnih del se odlikuje interieur z majhno deklico in tihožitje „Riba“. Ima tudi dobrih akvarelov, tintum morda premalo značnih in veliko sliko rablja, ki utegne buditi obče zanimanje. Vsekako je daleč prekosil svoj vspeh izza lanske razstave.

Vavpotič je razstavil pičlo, a dobro. Klemenčič kaže vrsto široko in bravurno navihanih portretov, med njimi glavo znane ljubljanskega poeta, ki nas za Veliko noč baje namenja razveseliti s knjigo „Pisano polje“... Smrekar, ki ga beležimo na tej razstavi, ni karikaturist Henrik, nego nov, Ljubljancem doslej neznan portretist z dvema dobrima glavama v akvarelu. Magolič st. je razstavil simpatičen, ubran pogled na franciskansko cerkev z efekti večerne razsvetljave. Magolič ml. opozarja nam z obetajočimi pokrajinami. Zajc razstavlja nove in stare drobnoplastike; ugajati utegne večja, barvana „Glava Gorenjke“.

Henrijeta Šantlova je poslala poleg drugega izborna partela, ki ji obenem z večjimi slikami zagotavlja odlični vspeh.

S temi, morda nepopolnimi podatki, za danes zaključujemo. Posetniki razstave najdejo na nji krasen užitek, naši meceni pa priliko, da se izkažejo v dejanju; upamo, da ob tem povodu tudi opoznamo, zakaj imamo na Kranjskem umetniški svet! Vladimir Levstik.

mogla le najmanje prebuditi kako sumnjo. Opazoval je obe, a na obrazu obeh je zapazil enake utrujene in izmučene poteze podplate, upadle oči in skoro sive ustnice... (Dalje.)

Mali listek.

Književnost, gledališče, umetnost.

Tretja umetniška razstava v paviljonu R. Jakopiča.

Pomlad v naravi se napoveduje tudi kulturnem gibanju z veselimi pojavi; eden tistih, ki ga pozdravljamo z najodkritosrečnejšo radostjo, je otvoritev III. razstave v umetniškem paviljonu g. R. Jakopiča, danes, v soboto, ob pol 12. uri dopoldne.

Ko smo pred letom dni gledali zidarje na domu Lateranovega drvoroda, smo vsi nevarno zmajevali z glavami in nismo prorokovali čilemu graditelju vspeha niti na gmotnem, niti na kulturnem polju. Saj vemo že izzadavna, s kakšnimi rožami so posuta pota prerokov v domovini! No, morda smo gledali prečrno; pač je res, da g. Jakopič, nerazumevan kot umetnik, nepodpiran kot podjetnik, do te ure ni žel niti zlatih niti zelenih lavoric, ki mu gredo po zaslugi, toda vsa znamenja kažejo, kako nevplačno vrši slovensko umetništvo z mojim strom Jakopičem na čelu pod krovom njegovega paviljona svojo vzvišeno nalogo. Da ta naloga je stremljenje proti cilju, da

bi se slovenska umetnost, vzlic nezadostnemu umevanju in vzlic zanemarjanja od strani občinstva vzborila svaj do trenutka, ko ponese vsak posetitelj naših umetniških razstav tisto kronico, ki jo je plačal za vstopnino, v svojem srcu stokrat povrnjeno s seboj...

Da hodi genij preko vseh ovir do cilja in da napor slovenskih umetnikov ne bo opešal do nižjega obzora, nam priča, kakor za prvo, slovensko, druga, damatinska, z današnjim dnem tudi tretja, pomladna razstava slovenskih umetnikov in Srbkinje Nadežde Petrovičeve. Da bi se le še v občinstvu in v naši konservativni kritiki pokazal zaslužen odziv!

Med razstavljalci in njihovimi deli — nad poldrugsto slik in plastik — se predstavlja Nadežda Petrovičeva kot gost, ki si ga želimo še večkrat in za katerega zahtevamo že naprej eno izmed najbolj častnih mest. Umetnica s čisto nežensko vervo in drznostjo, krepkomoškega temperamenta in strastnim oboževanjem site, žarke barve, kaže skoraj enako moč v portretu, genin in pokrajini. Slikovita zmešnjava starih srbskih cest in mest, obenem s pestrimi barvami domačih noš, jo izziva do vihravih razmahov, kjer se smelost risbe kosa z vriskanjem kolosta. Zabeležimo „Studijo in Zamorca“, „Pokopališče in množico drugih“ pokrajin; nekatera figuralna dela v pleinairu se še bore s trdnostjo barve in modelacije.

Od domačih so razstavili gg.: Jakopič, Jama, Grohar, Žmitek, Vavpotič, Klemenčič, Smrekar, Magolič star. in ml., Zajec, Henrijeta Šantlova in dr., pogrešamo to pot Sternena. Ker ob uri, ko smo si ogledali odbrana dela, še ni bila zaključena razvrstitev niti katalog, se omejujemo seveda le na prvi vtis ter si prihranujemo podrobno oceno za naslednje dni. — Nekateri umotvorci smo že videli, deloma na skupnih, deloma po delnih razstavah; upati je, da bodo tu po speševale celotnost in moralni kakor gmotni vspeh.

Jakopič prihaja s ponosno vrsto. Iznenadili bodo njegovi pogledi na križevniško cerkev v raznih/zimskih in pomladnih razpoloženjih svetlob in ozračja, njegova „Okona“, „Pri klavirju in virtuosno podana glava bosjaka-alkoholika.“ Vsaj to, se na-dejam, nakupi slavnim umetniški svet vojvodine Kranjske za deželno galerijo; tu ne more noben nezadovoljnej sitnjariti, da umetnost ni sorodna srcu naroda in da ga ne voli za svoje predmete.

Grohar nanovo razstavlja prvega „Sejalca“ in več velikih in manjših pokrajin, ki bodo našle kakor vselej, svoje ogorčene kritike in navdušene občudovalce.

Jama je poslal krajinskih slik; štelo ni veliko, a mojster je zato — če mogoče — še diskretnjeji, še elegantnejši, še bolj tisti neprimerljivi poet, ki ga poznamo in cenimo izja prejšnjih razstav.

Žmitek je zastopan zelo bogato in

— želve. Teh živalic se je v Ljubljani mnogo spečalo še pred otvoritvijo južne železnice Dunaj-Trst. Privozili so jih kar po cesti — ne z ljubljanskega barja, ker tam jih ni bilo nikdar, ampak iz daljnega Trsta. — Po otvoritvi železnice pa se je kupčija z želvami iz Trsta v Ljubljano še bolj oživela. Ribji trg jih je bil vsak petek poln. Pa se je zgodilo, da so te živalice v masah pocrkale. In tedaj so jih zmetali kar čez ograjo doli v Ljubljano. Ta jih je iz smiljenja sprejela, nesla na svojem mehkeem hrbtu seboj. Tam, kjer je danes Hribarjeva tovarna, se je preje obrežje zvalo „Vodmaški brod“, nižje doli pri Selu pa je bil „Kodelov brod“ in sicer na tle strani, kjer se stara struga Ljubljane, ki je prihajala od Štepanje vasi, spaja z novo strugo. Med obema brodoma se je tekom časa nabralo polno crknjenih želv. Voda jih je namreč zanesla med grmovje, kjer so navadno običali celi kupi. Ob času večjih povodenj pa je poplava vse te kupe dvignila, pobrala ter nesla seboj. Pri „Kodelovem brodu“ pa se je voda obrnila proti stari strugi, koder je tako narasla, da je prišla blizu sedanje štepanjske brvi, torej do slavno postalega dr. Mantuanijevega grobišča. Pri tem se je voda vedno bolj upiralo proti desnemu bregu. Kar je prinesla seboj, je puščala na bregu in kolikor bolj je voda v glavni strugi podala, tem nižje je postajala tudi v tem zatoku, tem nižje je ostavljala tudi razne naplavine. Med temi naplavinami so tvorile glavni „promet“ zgorej na Ribjem trgu pocrkane želve. Vsaka večja poplava jih je nanašala skupaj. Od tod si tudi razlagam, da se jih dobi po posameznih skupinah, stopnjevalno v vodoravnih črtah, nekatere grude starejše, nekatere zopet mlajše. Vendar pa po moji sodbi te želve niso starejše, kakor k večjem 50 do 60 let! ...

Na kraju sedanje najdbe so se morale zgoditi spremembe vrhne zemeljske plasti. Najbrže so tam odkladali gradivo, izkopano v Gruberjevem prekopu ter tako zakrili kupe cerkvin. Te želve niso nikdar iz Barja, ker jih tam nikdar bilo ni.

Ne prisežemo sicer na to razlago, zanimiva in zelo verjetna pa se nam zdi, vsaj dokler ravnatelj deželne muzeja po svojih fotografijah kaj boljšega ne dokaže.

Ampak že za to, da nam je dr. Mantuanijeva fotografija „nedvomno“ dokazala, da postne želve iz Trsta niso nikake človeške lobanje iz „turških časov“, zasluži g. dr. Mantuani venec, ki mu ga morda že jutrišnje „Jutro“ podari.

Obraznava Govekar-Borštnica.

Smejali smo se prav od srca, ko smo gledali to predstavo, ki pa se ni vršila na ljubljanskem odru, ampak v razpravni dvorani ljubljanskega sodišča. Kot v največji ensambelski oceni kake komedije, so stali slovenski igralci in igralke pred sodnim tribunalom, a iz lic vseh se je bral smeh in veselje, da je moral sam sodnik intervenirati ter klicati: Tu nismo na odru! In komični prizori so sledili sentimentalni refleksi velike preteklosti; da orišemo samo intresantno sceno.

Ko sta se g. Molek in gospa Borštnikova pripravila, kdo izmed njih je večji umetnik, ko je g. Molek kategorično zatrjeval, da je Borštnikova velika umetnica, takrat, kadar kot stara umetnica zatrjuje svojo mlado umetniško moč, ko so se vrstili prepri, kdo meša scene, kdo ne zna uloge, kdo se krega, kdo intrigira, bilo bi malo preveč intresantno, a obenem dolgočasno. Izvedelo se je tudi, da g. Borštnikova noče igrati onih ulog, ki jih mlada gđ. Kandlerjeva rada igra. G. Danilo je izjavil, da po njegovem mnenju sploh zavoda, kjer se ne krega, prepira in intrigira ne smatra resnim gledališčem! Ga. Iličičeva je ostala tudi pred sodnim tribunalom naivka in s prosečim glasom izjavljala, da ne ve ničesar, samo to je rekla, da je morala v neki predstavi, ko je imela sceno s go. Borštnikovo, prevzeti ulogo sufleze! Smejali smo se, ko smo gledali to neprostovoljno predstavo in dobili smo utis, da na stvari ni ničesar drugega, nego samo malo intrig in od strani nemškonalacionalnega zastopnika ge. Borštnikove malo zlobnosti in nevednosti! Imeli smo priliko, pogledati tudi za kulise in gledati g. Verovška, ko je pri skušnji Kato Vrankoviča metal uloge po tleh in odšel, ker se nista mogla z gospo Borštnikovo sporazumeti, kdo govori lepšo in bolj gramatikalno slovenščino. Nemško nacionalnega zastopnika ge. Borštnikove, ki je zadnjič in danes oblastno zatrjeval, da kako „Dramatično društvo“ pravno sploh ne obstoji, je mirno pobil podpredsednik istega gospod Milavec in sicer je izjavil, da ga je imenovano društvo izvolilo svojim podpredsednikom, in da ima to negirano društvo svoj občni zbor v aprilu! Na to sta ga Borštnikova in njen zastopnik molčala in s tem dokazala neopravičenost svoje tožbe! Izvedenec, ki ga je g. Borštnikova predlagala — nemški direktor Richter, ni imel časa, da pove svoje strokovnjaško mnenje, ker se mu je nudilo na lastno bencino! No in rezultat vsega: zamujala je

ga. Borštnikova skušnje, kregala se je, in memorirala svojih ulog, tako so izpovedale priče! Sodnik pa je prišel do prepričanja, da je težko igrati teater, a še težje voditi sodne obravnave iz gledališkega miljea!

Razprava se je zopet prelozila, da se zaslišijo novi izvedenci in priče! Tako nam je za prihodnje dni zopet pripravljena in naštudirana nova komedija, saj zdaj smo tako na koncu sezone in se bomo morali pač zadovoljiti s predstavami pred ljubljanskim sodiščem!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Dr. Milovanović o svojem potovanju v Carigrad.

(Brzjav posebnega dopisnika „Jutra“.)

Belgrad, 18. marca. Minister zunanjih del dr. Milovanović je danes sprejel našega dopisnika in mu izjavil, da je vzradoščen radi prisrčnosti ki so mu jo izkazovali v Carigradu službeni krogi. Med sultanom in njegovimi prvimi svetovalci vlada popolna harmonija ne samo glede prijateljskega razpoloženja napram Srbiji, nego tudi z ozirom na naravo političnih odnošajev napram Srbiji. Dalje je izjavil g. minister da medsebojno zblizanje balkanskih držav ni na škodo nobeni drugi državi, ker pri tem niso tangirani interesi ne balkanskih držav, pač pa je to zblizanje najbolja garancija za stalnost političnih razmer na balkanskem poluotoku.

Trgovinski odnošaji med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

(Brzjav posebnega dopisnika „Jutra“.)

Belgrad, 18. marca. V vladnih krogih so osvedočeni, da se začnejo tekom nekoliko dni pogajanja za sklepanje trgovske pogodbe z Avstro-Ogrsko. Tukajšnji avstro-ogrski poslanik grof Forgač dobi ter dni od svoje vlade končna navodila za pogajanja s srbsko vlado. Pogajanja se bodo vršila v Belgradu.

Plenarna seja Zveze Jugoslovanov.

Dunaj, 18. marca. Danes je imela „Zveza Jugoslovanov“ plenarno sejo pred velikonočnimi počitnicami, v nji se je sklepalo glede klubove taktike napram vladni predlogi glede italijanske pravne fakultete. Sklenilo se je, da Zveza odločno nastopi proti ti predlogi in principijelno odklanja vladno predlogo, posebno pa še Trst kot sedež fakultete! Svojo oporo v boju proti ti predlogi ne najde „Zveza“ samo v „slovenskem klubu“ ampak tudi v vsi „Slovanski Enoti.“ Klub je enoglasno sklenil, da nastopi proti vladni predlogi z vsemi postavno dovoljenimi sredstvi, da prepreči uresničenje iste.

Poljaki pri Bienertu.

Dunaj, 18. marca. Danes je bil pri Bienertu prezidij poljskega kluba, poslanci Glabinski, Stapiński, Swierzima ter Čajkovski, ki je interpeliral ministrskega predsednika glede programa po velikonočnih počitnicah. Bienert je izjavil, da se obravnava najprej predloga o posojilu, potem pa o časovni pragmatiki. Konferenci je prisostvoval v začetku finančni minister Bilinski, potem pa kot njega zastopnik minister rojak Duleba.

Tiskovni odsek.

Dunaj, 18. marca. Danes je tiskovni odsek sprejel novi tiskovni zakon.

Razmere na Ogrskem.

Budimpešta, 18. marca. Danes od 10—1 se je vršil pri ministrskem predsedniku Kluenu celokupen ministrski svet, ki se je pečal s tekočimi zadevami in z razpustom državnega zbora.

Budimpešta, 18. marca. Slovaški poslanec Ivanka je naprosil državnozbornskega predsednika Galla, ako more v pondeljkovi seji pred razpustom državnega zbora interpelirati vlado glede trgovskih pogodb s Srbijo in Rumunsko. Predsednik je dovolil to!

Bosanska deputacija.

Dunaj, 18. marca. Danes se je zglašila v parlamentu pri poslancu Vukoviću bosanska železniška deputacija in ga prosila, da bi jo peljal k skupnemu finančnemu ministru Burianu, kar je pa ta odklonil. Nasvetoval ji je, da naj se zglaše pri kakem članu delegacije, kar so tudi storili, a nikdo ni hotel predstaviti deputacije Burianu.

Demisija Homjakova.

Petrograd, 18. marca. Demisija predsednika gosudarstvene dume Homjakova je vodilne kroge jako iznenadila. Kot njegov naslednik se imenuje poslanec Šidlovski! Govori se tudi o razpustu dume.

Nakup otoka Brioni.

Dunaj, 18. marca. Avstrijska vlada je kupila otok Briona, ki je namenjen kot letovišče prestolonasledniku Franc Ferdinandu. Tam se tudi zgrade zdravilišča za častnike.

Češki deželni zbor.

Praga, 19. marca. „Narod. Listy“ javljajo, da češki deželni zbor sploh ne bo

sklican. V zadnjem ministrskem svetu ni bilo niti besedice govora o tem.

Izvoljski gre v Berlin.

Berlin, 18. marca. Tu se popolnoma resno zatrjuje, da postane ruski minister za zunanje zadeve ruski poslanik v Berlinu.

Poljska narodna skupščina.

Lvov, 18. marca. Lvovski občinski svet je enoglasno sklenil, da pošlje na poljsko narodno skupščino, ki se letos vrši pod predsedstvom pisatelja Sienkiewicza v Chikagu veliko deputacijo.

Proslava marcovih žrtv.

Berlin, 18. marca. Tu so se vršile velike manifestacije v spomin padlih žrtv! Na grobove so demonstrantje položili vence z jako ostrimi napisi.

Detemor.

Trst, 18. marca. Včeraj (v petek) pred poludne ob 11. uri je bilo najdeno v morju med ladjedelnico sv. Marca in ono „Stabilimento Tehnico Triestino“ mrtvo truplo novorojenčka. Očividno je bilo dete nalašč vrženo v morje. Policija sicer preiskuje in poizveduje, a dosedaj ni zasledilo še ničesar.

Burzew — umrl.

Pariz, 18. marca. Tu se govori, da je umrl znani ruski revolucionar Burzew, ki je igral v procesu Janine Borowske veliko vlogo, sedaj je živel v Parizu, a dobil je iz New-Yorka povabilo, da naj pride tja, da pomaga razkrinkati nekega tamošnjega ruskega agenta provocateur. Iz New Yorka je dobil vabilo od ruskega političnega ministrstva, da naj pride v Petrograd, Burzew je odšel v Rusijo; oglašil se je med potjo pri guvernerju v Kazanu, ki ga je povabil na večerjo. A sredi večerje je Burzew nenkrat omedlel in par trenutkov na to umrl. Sumi se, da je bil zastrupljen.

Edvard v Carigradu.

Carigrad, 18. marca. Med Grki v Carigradu vlada velika nevolja radi predstoječega obiska angleškega kralja Edvarda v Carigrad. Bati se je velikih demonstracij ob priliki njegovega prihoda.

Biarritz: Kralj Edvard je še vedno bolan, že delj časa ni zapustil sobe. Vendar njegov položaj ni resen.

Dež. gledališče v Ljubljani.

V soboto, dne 19. marca 1910.

Zaroka pri svetilnicah.

Opereta v enem dejanju. Besedilo spisala Michel Carré in in Leon Battu. Uglasbil Jacques Offenbach. Kapelnik V. Talich. Režiser Ljubiša Iličič.

Peter, zakupnik posestva . . . g. Lj. Iličič.
Deniza, njegova sestrčina . . . gđ. Pipa Tavčarjeva.
Fanchetta } mladi vdovi . . . gđ. Iva Hrastova.
Katarina } . . . gđ. Mira Zupančeva
Nočni čuvaj . . . g. Fr. Bohuslav.

Kmetje in kmetice.

Dejanje se vrši na vasi pred Petrovo hišo.

V pavzi med prvo in drugo opereto svira Slovenska Filharmonija Offenbachovo overture „Orfej v podzemlju“. Dirigira gosp. kapelnik Vaclav Talich.

Soprog pred durmi.

Martin Preller, . . . g. Fr. Bohuslav.
Suzana, njegova soproga . . . gđ. Pipa Tavčarjeva.
Rozina, njena prijateljica . . . gđ. Iva Hrastova.
Florjan Žolnodol, komponist . . . g. Lj. Iličič.
Dejanje se vrši v stanovanju Martina Prellerja.

VIKTOR KORSIKA

umetno in trgovsko vrtnarstvo

v Ljubljani, Rimska cesta šte. 5.

Izdelovanje šopkov in vencev po najnovejši obliki iz svežih in umetnih cvetlic po primernih cenah. Bogata zaloga raznovrstnih palm ter listnatih in cvetočih rastlin.

Prodaja poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen najboljše kakovosti. Sprejema vsa v to stroko spadajoča dela.

Zunanja naročila točno in vestno.

Priporoča se

največja zaloga oblek za
Solidna postrežba!
Nizke cene! gospode in dečke

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo št. 19

Vedno najnovejša
konfekcija za
dame in deklice.

Zastonj in poštne prosto:

Domača knjižnica

Zeznam izbranih, najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
v Ljubljani.

H. Suttner
Ljubljana, Mestni trg
nasproti rotovža

priporoča svojo bogato zalogo najfinejših in najnovejših žepnih, kakor salonskih ur, juvel, zlatnine in srebrnine, raznih pravnih daril iz kina srebra.

Blago najfinejše vrste. ::: Cene najnižje.
Cenik zastonj in poštne prosto.

Hotel in restavracija
„Bavarski dvor“
Dunajska cesta št. 29

se priporoča posetnikom Ljubljane kot najbolj ugodno prenočišče v :: neposredni bližini kolodvora. ::

Restavracija je moderno urejena.

Mir in točnost zajamčena.

Za obilen poset se priporoča

Štefan Bergant
lastnik.

Kri! in okusno pijačo daje le dr. pl. Trnkoczyja sladni čaj pod imenom „SLADIN“! Pije se brez kave, čaja, kakao; z malo mleka in sladkorjem.

Moč! S tem prihranite 50% na denarju pri gospodarstvu. Kdor naroči najmanj 5 zavrtkov po pošti v glavni zalogi lekarne pl. Trnkoczyja v Ljubljani (Kranjsko) dobi za 5 K 50 v franko.

Zdravje! To resno obvestilo potrjujejo mnoga brojna priznalna pisma.

50% prihranka! 1/4 paketa stane 50 v. Zahtevajte ga pri svojem trgovcu! Sladni čaj ni sladna kava, katere hranilna moč se deloma vsled žganja uniči!

Gostilna „Pri panju“

Vegova ulica št. 10

se priporoča za mnogobrojen obisk

lastnik **Leonardo Galante**

ima najboljše pijače; dobiva se izborni „pelinkovac“, goriška, istrska in dalmatinska vina po najnižji ceni.

Prodajam

dve lepi hiši

v Spod. Šiški.

Poizveš se pri g. Antoniji Keršič v Spod. Šiški.

Tovarna vozov

Peter Keršič v Sp. Šiški

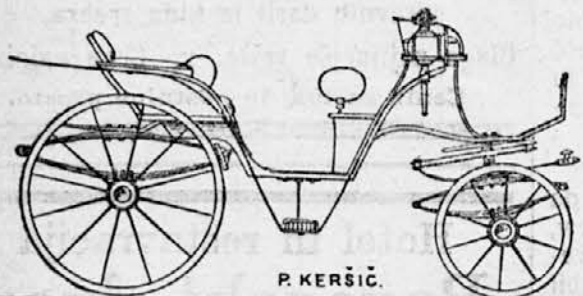
priporoča svojo bogato zalogo

različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča dela in popravila po primerno nizkih cenah.

Sprejema se tudi les za žagati na parni žagi.

Za točno in solidno delo se jamči.

K spomladni in poletni seziji

si dovoljujem moje cenjene odjemalce opozoriti na mojo velikansko zalogo v konfekciji za dame, gospode, deklice, dečke in otroke, posebno pa na spodaj omenjene predmete:

Otroške obleke za prati	od K 1.50 naprej
„ „ „ iz blaga	„ „ 4.— „
Obleke za dečke	„ „ 6.— „
„ „ „ gospode	„ „ 8.— „
Površnike in športne suknje za gospode „ „	12.— „
Pelerine s kapuco	„ „ 6.— „
Klobuke	„ „ 2.— „
Velour klobuki	„ „ 5.80 „

Zaradi prevelike zaloge v damski konfekciji so cene znatno znižane.

Angleško skladišče oblek O. Bernatović

v Ljubljani, na Mestnem trgu števil. 5.

Trgovina s semeni

= na debelo in drobno =

Sever & Urbanič

v Ljubljani, Marijin trg
(nasproti frančiškanske cerkve)

priporočata svojo najpopolnejšo zalogo

Zanesljivih semen

kakor: domačo deteljo, lucerno ali nemško deteljo, rudečo deteljo, velikansko krmilno peso, korenje za krmo, vsakovrstna travna semena, mešanice za suho in mokro zemljo, semenski oves Ligovo, zelenjadna in cvetlična semena na vago in v vrečkah po 10 in 20 vinarjev, pristno gorenjsko repo, čebulček, rusko laneno seme, rafijsko ličje, cepilni vosek, drevesni karbolinej itd.

Cenovnik pošiljava na zahtevo zastoj.

7/10-1

Cenj. gostom in potujočemu občinstvu

priporočam staroznano

dobro gostilno

kjer točim le najboljše naravna vina in izvrstno pivo.

Izborna domača kuhinja. Cene najnižje.

Hotel „Lloyd“

sobe za prenočišča

v najlepšem redu po zmerni ceni.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Senčnat lep vrt. V sredini mesta.

Ljubljana

sv. Petra cesta 9 in Miklošičeva cesta 11,

nasproti hotela „Union“.

Karol Počivaunik.

35-3

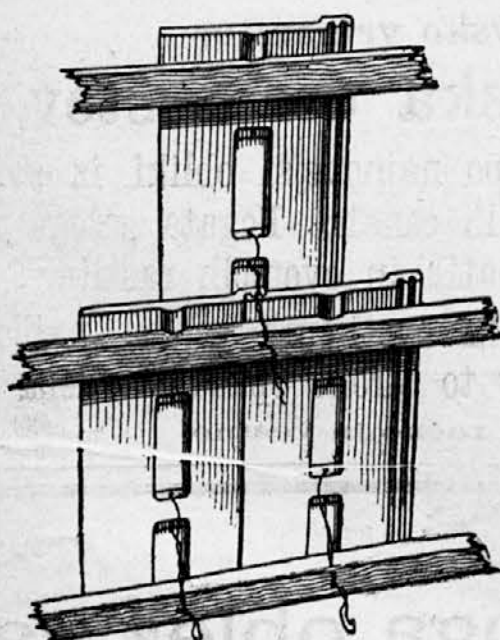
Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave spominki iz marmorja, granita ali sijena, apno živo in ugašeno se dobi pri

ALOJZIJU VODNIKU

kamenarskem mojstru

= Ljubljana =
Kolodvorska

= ulica =

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

pouudi vsako poljubno množino

patentirani dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom, „zistem Marzola“.

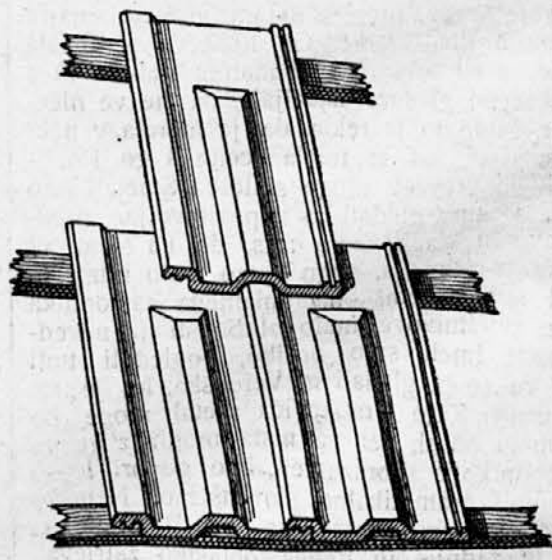
Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti!

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se iščejo.

Delniška glavica:
K 3.000.000.

9/10-1

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica števil. 2.

Rezervni fond:
K 350.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.